

Interreg

Litwa – Polska

Współfinansowany przez
UNIE EUROPEJSKĄ

Przedszkola w Suwałkach

PLAN ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW I
OGRANICZANIA ICH ILOŚCI DLA
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU W SUWAŁSKICH
PRZEDSZKOLACH

SPIS TREŚCI

1. WIZJA, MISJA I WARTOŚCI	4
2. CELE, ZADANIA I WSKAŹNIKI	5
2.1. Cel (C1): Tworzenie zrównoważonej edukacji w środowisku naturalnym	8
2.2. Cel (C2): Stworzenie i rozwój zrównoważonej infrastruktury przedszkolnej	11
2.3. Cel (C3): Budowanie spójnej i otwartej społeczności przedszkolnej.....	15

RYSUNKI

Rys. 1. Zadania celu strategicznego C1.....	8
Rys. 2. Cele celu strategicznego C2.	11
Rys. 3. Zadania celu strategicznego C3.....	15

TABELE

Tabela 1. Założenia, cele i zadania planu zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ich ilości. ...	6
Tabela 2. Wstępne wymagania finansowe dla Planu Zapobiegania i Redukcji Odpadów w podziale na cele.	6
Tabela 3. Wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C1).	8
Tabela 4. Zadania, środki i wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C1).....	9
Tabela 5. Wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C2).	11
Tabela 6. Zadania, środki i wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C2).....	13
Tabela 7. Wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C3).	15
Tabela 8. Zadania, środki i wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C3).....	16

1. WIZJA, MISJA I WARTOŚCI

WIZJA

Zrównoważone Przedszkole to miejsce, w którym dzieci uczą się podstawowych wartości zrównoważonego rozwoju, harmonii z naturą i odpowiedzialności za przyszłość planety.

MISJA

Wychowywanie świadomych i kochających przyrodę dzieci, uczenie ich, jak żyć w harmonii ze środowiskiem i tworzyć zrównoważoną przyszłość dla Litwy i Polski.

WARTOŚCI

Odpowiedzialność

Odpowiedzialna postawa wobec środowiska jest rozwijana od najmłodszych lat. Dzieci uczą się jak dbać o rośliny i zwierzęta, jak chronić zasoby naturalne, poznają konsekwencje swoich działań dla przyrody. Odpowiedzialność ma również wymiar społeczny – szacunek dla innych ludzi, współpraca i uczciwość.

Harmonia z naturą

Harmonia z naturą oznacza pełne szacunku i harmonijne relacje ze środowiskiem. Dzieci są zachęcane do odkrywania przyrody, poznawania jej praw i cieszenia się jej różnorodnością. Wspieranie bliskiej relacji z naturą, zrozumienie, że jesteśmy jej częścią i mamy obowiązek ją chronić.

Wspólnotowość

Wspólnotowość to zdolność do komunikowania się, współpracy, dzielenia się i szanowania poglądów innych. Przedszkole tworzy miłą i przyjazną atmosferę, zachęca dzieci do wzajemnej pomocy i promuje wspólne projekty z rodzicami i lokalną społecznością.

Kreatywność

Kreatywność to umiejętność nieszablonowego myślenia, znajdowania niekonwencjonalnych rozwiązań i wyrażania siebie poprzez sztukę, muzykę i gry. Przedszkole stwarza warunki do ujawnienia się potencjału twórczego dzieci, zachęca do eksperymentowania i wyrażania siebie.

Innowacyjność

Innowacyjność oznacza otwartość na nowe pomysły, metody i technologie. Przedszkole wykorzystuje nowoczesne metody edukacyjne, zaawansowane technologie i zachęca do zainteresowania się nauką i technologią. Dzieci kształcone są na kreatywnych i przedsiębiorczych ludzi, potrafiących dostosować się do zmieniającego się świata.

2. CELE, ZADANIA I WSKAŹNIKI

Cele i zadania zrównoważonego przedszkola miasta Suwałki koncentrują się na aspektach środowiskowych, społecznych i zarządczych (ESG) w celu realizacji wizji stworzenia miejsca, w którym dzieci uczą się zrównoważonego rozwoju, harmonii z naturą i odpowiedzialności. Działania te przyczynią się do bardziej zrównoważonego przedszkola, pozytywnego wpływu społecznego i przejrzystego zarządzania. Stanowi to podwaliny pod rozwój odpowiedzialnego, zrównoważonego społeczeństwa, odpowiedzialnego za przyszłość naszej planety.

Tabela 1. Założenia, cele i zadania planu zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ich ilości.

ESG (środowiskowe, społeczne i zarządcze)	C1. Tworzenie zrównoważonej edukacji w środowisku naturalnym.	Z1.1 Włączenie edukacji przyrodniczej i ekologicznej do codziennego procesu kształcenia; Z1.2. Wdrażanie zdrowego i przyjaznego dla środowiska stylu życia;
	C2. Tworzenie i rozwój zrównoważonej infrastruktury przedszkolnej	Z2.1 Instalowanie systemów energooszczędnych i zasobooszczędnych; Z2.2 Wdrożenie efektywnego systemu zarządzania odpadami;
	C3. Budowanie spójnej i otwartej społeczności przedszkolnej.	Z3.1 Zachęcanie rodziców i społeczności do angażowania się w działania na rzecz ochrony środowiska/zrównoważonego rozwoju/zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ich ilości.; Z3.2 Rozwijanie wzajemnej współpracy z lokalnymi firmami i społecznościami.

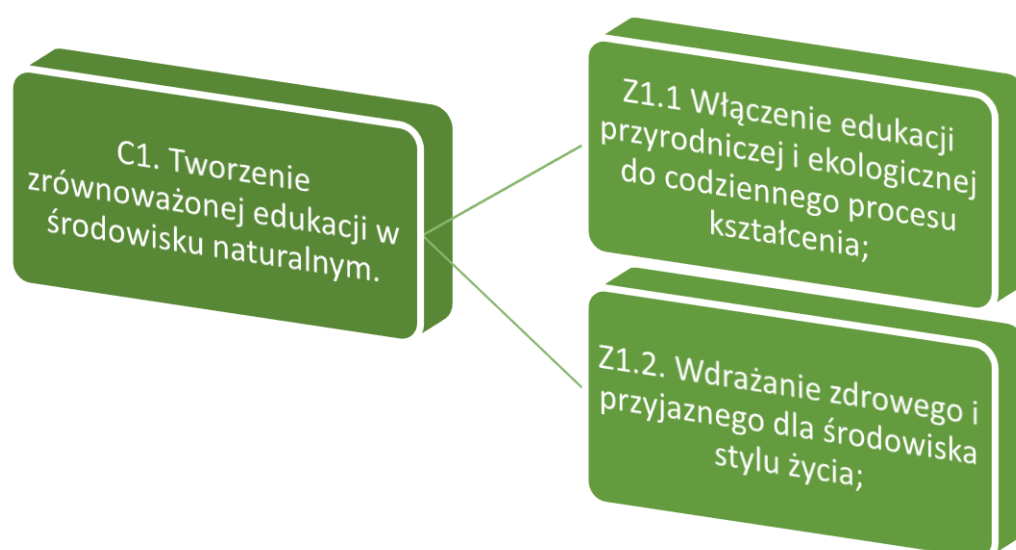
Tabela 2. Wstępne wymagania finansowe dla Planu Zapobiegania i Redukcji Odpadów w podziale na cele.

Nr.	Cel strategiczny / zadanie / narzędzie	Źródło finans.	Kwota finansowania w EUR
C1.	Tworzenie zrównoważonej edukacji w środowisku naturalnym.		
Z1.1.	Włączenie edukacji przyrodniczej i ekologicznej do codziennej edukacji	Zasoby wewnętrzne placówki, Rodzice, Budżet gminy, Finansowanie projektowe, MFOŚ	74838
Z1.2.	Wdrażanie zdrowego i ekologicznego stylu życia		73350
C2.	Tworzenie i rozwój zrównoważonej infrastruktury przedszkolnej		
Z2.1.	Instalowanie systemów energooszczędnych i zasobooszczędnych	Zasoby wewnętrzne placówki, Rodzice, Budżet gminy, Finansowanie projektowe	11045
Z2.2	Wdrożenie efektywnego systemu zarządzania odpadami		171550

Nr.	Cel strategiczny / zadanie / narzędzie	Źródło finans.	Kwota finansowania w EUR
C3.	<i>Budowanie spójnej i otwartej społeczności przedszkolnej</i>		
Z3.1.	<i>Zachęcanie rodziców i społeczności do angażowania się w działania na rzecz ochrony środowiska/zrównoważonego rozwoju/zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ich ilości</i>	Zasoby wewnętrzne placówki, Rodzice, Budżet gminy, Finansowanie projektowe, MFOŚ	20750
Z3.2	<i>Rozwijanie współpracy z lokalnymi firmami i społecznościami</i>		17650

2.1. Cel (C1): Tworzenie zrównoważonej edukacji w środowisku naturalnym

Edukacja w nowoczesnym przedszkolu musi wykraczać poza tradycyjną klasę i wykorzystywać środowisko naturalne jako holistyczną przestrzeń edukacyjną, w której dzieci rozwijają pozytywną relację z naturą przez całe życie. Celem jest skupienie się na wzajemnej relacji między dziećmi a przyrodą, gdzie proces edukacyjny nie tylko dotyczy przyrody, ale również jest realizowany w jej otoczeniu. Takie podejście wyzwala w dzieciach ducha odkrywców przyrody i rozwija ich świadomość ekologiczną od najmłodszych lat. Cel ten składa się z dwóch założeń (rys. 1).

Rys. 1. Zadania celu strategicznego C1.

Tabela 3. Wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C1).

Nr.	Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Koordynator celu	Wartość wskaźnika					
					2025	2026	2027	2028	2029	2030
C1	Tworzenie zrównoważonej edukacji w środowisku naturalnym.	Udział grup, w których wiedza przyrodnicza, edukacja ekologiczna i zasady zdrowego i ekologicznego stylu życia są zintegrowane z procesem edukacyjnym, w odniesieniu do ogólnej liczby grup	Proc.	Dyrektor	100	100	100	100	100	100

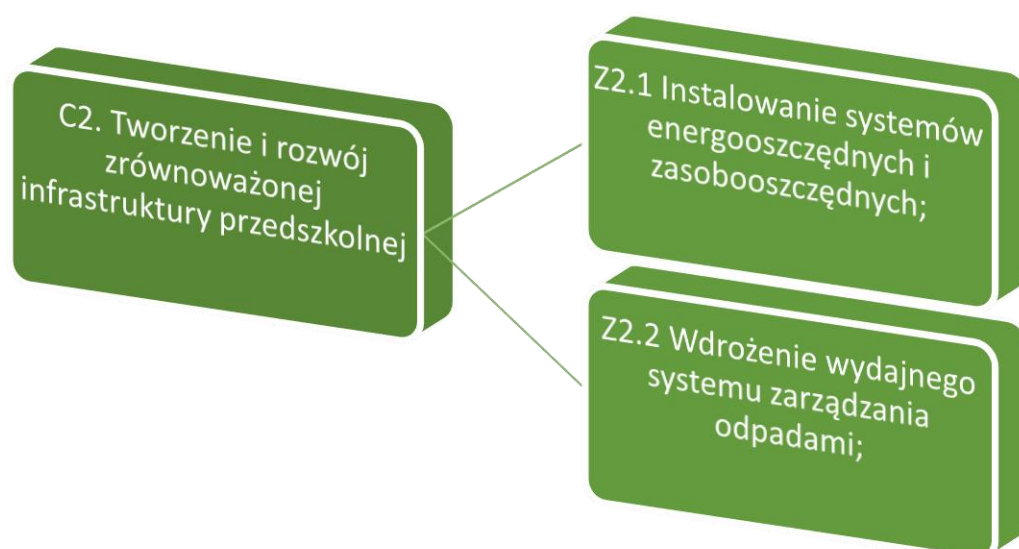
Tabela 4. Zadania, środki i wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C1).

Nr.	Cel strategiczny / zadanie / narzędzie	Początek	Koniec	Koordinator	Wskaźnik: Liczba instytucji wdrażających działanie, szt.
C1	<i>Tworzenie zrównoważonej edukacji w środowisku naturalnym</i>				
Z1.1.	<i>Włączenie edukacji przyrodniczej i ekologicznej do codziennej edukacji</i>				
1.1.1	Edukacja dzieci w środowisku naturalnym	2025	2030	Nauczyciele koordynator	11
1.1.2	Budowa kuchni błotnej dla dzieci	2025	2030		8
1.1.3	Założenie/rozbudowa ogrodu owocowego/warzywnika/szklarni	2025	2030		4
1.1.4	Rozwijanie zielonej infrastruktury, zwiększanie bioróżnorodności	2025	2030		5
1.1.5	Czytanie bajek związanych z ekologią i zrównoważonym rozwojem wprowadzonych do programu nauczania (Czytanie i omawianie bajek o tematyce ekologicznej)	2025	2030		10
1.1.6	Tworzenie zewnętrznych ścieżek sensorycznych na terenie przedszkola	2025	2030		10
1.1.7	Wykorzystanie lokalnych materiałów naturalnych w procesie kształcenia	2025	2030		11
1.1.8	Obserwacja drogi rośliny od nasionka do pełnego wzrostu	2025	2030		10
1.1.9	Utworzenie kółka przyrodniczego	2025	2030		2
1.1.10	Regularnie organizowane dni odkrywców przyrody	2025	2030		5
1.1.11	Organizowanie dni sprzątania świata	2025	2030		10
1.1.12	Wdrożenie inicjatywy "Ścieżka przyrodnicza" (proste tablice informacyjne na terenie przedszkolnego podwórka o roślinach i zwierzętach. Przygotowanie informacji o przyrodzie: roślinach, zwierzętach, owadach)	2025	2030		5
1.1.13	Założenie/rozbudowa ogródka ziołowego	2025	2030		4
1.1.14	Obserwowanie leśnej przyrody i zwierząt	2025	2030		10
1.1.15	Założenie stacji uprawy sadzonek (mikrouprawy w grupach)	2025	2030		2

Nr.	Cel strategiczny / zadanie / narzędzie	Początek	Koniec	Koordinator	Wskaźnik: Liczba instytucji wdrażających działanie, szt.
Z1.2.	Wdrażanie zdrowego i ekologicznego stylu życia				
1.2.1	Wdrażanie zasady szwedzkiego stołu	2025	2030	Nauczyciele koordynator	7
1.2.2	Korzystanie z warzyw, ziół i owoców uprawianych we własnym ogródku	2025	2030		2
1.2.3	Przekazywanie poprzez realizacje teatralne korzyści płynących z ekologicznych/zrównoważonych upraw warzyw	2025	2030		1
1.2.4	Zajęcia edukacyjne w ośrodkach sportowych pod opieką trenerów sportowych	2025	2030		6
1.2.5	Opracowanie sezonowego kalendarza żywności (wizualny kalendarz sezonowych produktów lokalnych)	2025	2030		1
1.2.6	Zajęcia edukacyjne z dietetykiem, w przedszkolu (przygotowanie posiłków razem z dziećmi)	2025	2030		9
1.2.7	Wspólne przygotowywanie jadłospisów we współpracy z dietetykiem	2025	2030		3
1.2.8	Kącik kulinarny dla dzieci (proste zdrowe gotowanie bez obróbki cieplnej, gdzie dzieci mogą samodzielnie przygotować lekką przekąskę)	2025	2030		3
1.2.9	Wyzwanie zdrowotne (zachęcanie poprzez zabawę dzieci do picia wody i spożywania owoców/warzyw)	2025	2030		7

2.2. Cel (C2): Stworzenie i rozwój zrównoważonej infrastruktury przedszkolnej

Nowoczesne przedszkole powinno być nie tylko przestrzenią edukacyjną, ale także wizytówką zrównoważonej architektury i zielonych technologii, kształtującą u dzieci zrozumienie zrównoważonego stylu życia poprzez praktyczne doświadczenia. Fizyczne środowisko przedszkola, jego rozwiązania techniczne i codzienne procesy muszą stać się żywym laboratorium ekologii, w którym dzieci widzą, doświadczają i przyswajają zasady zrównoważonego życia, obserwując, jak instytucja dba o zasoby środowiskowe i zmniejsza swój ślad ekologiczny. Cel ten składa się z dwóch założeń (rysunek 2).

Rys. 2. Cele celu strategicznego C2.

Tabela 5. Wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C2).

Nr.	Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Koordynator celu	Wartość wskaźnika					
					2025	2026	2027	2028	2029	2030
C2	Tworzenie i rozwój zrównoważonej infrastruktury przedszkolnej	Liczba strumieni odpadów do posortowania (opakowania, żywność i kuchnia, higiena, odpady zielone, tekstylia)	szt.	Intendent	5	5	5	5	5	5
		Zmniejszenie zużycia wody w przedszkolu w porównaniu z	proc.		3	3	3	3	3	3

		poprzednim rokiem								
		Zmniejszenie zużycia energii w przedszkolu w porównaniu z poprzednim rokiem	proc.		3	3	3	3	3	3

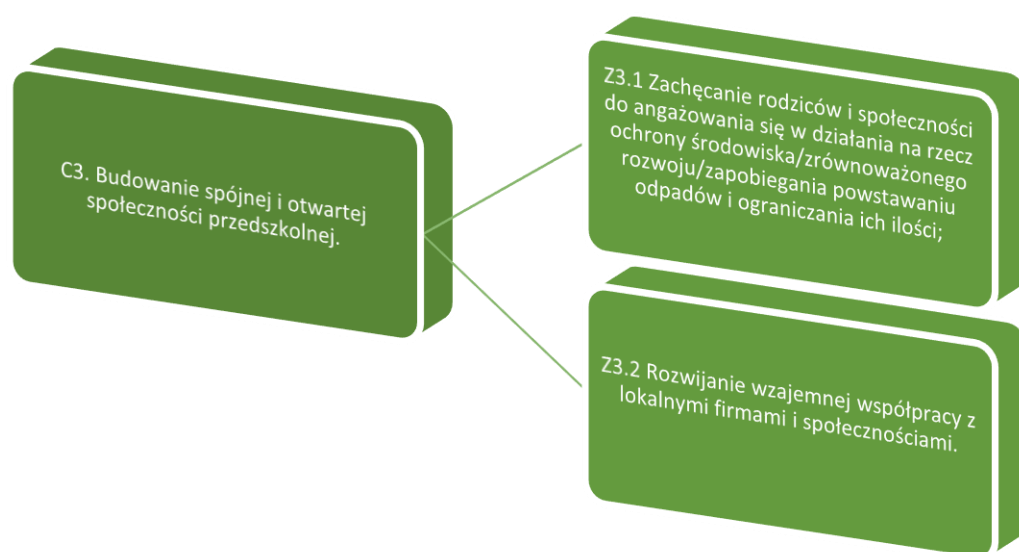
Tabela 6. Zadania, środki i wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C2).

Nr.	Cel strategiczny / zadanie / narzędzie	Początek	Koniec	Koordynator	Wskaźnik: Liczba instytucji wdrażających działanie, szt.
C2	Tworzenie i rozwój zrównoważonej infrastruktury przedszkolnej				
Z2.1.	Instalowanie systemów energooszczędnych i zasobooszczędnych				
2.1.1	Instalacja w przedszkolu baterii sensorycznych	2025	2030	Intendent	2
2.1.2	Instalacja czujników ruchu do oświetlenia	2025	2030		2
2.1.3	Wymiana żarówek na energooszczędne	2025	2030		2
2.1.4	Instalacja systemu zbierania wody deszczowej	2025	2030		1
2.1.5	Wdrożenie inicjatywy "Detektywi energii" (dzieci wraz z wychowawcami szukają, czy nie zostawiono gdzieś zapalonego światła lub odkręconej/ciekącej wody)	2025	2030		1
2.1.6	Montaż termometrów zewnętrznych w grupach przedszkolnych	2025	2030		6
Z2.2.	Wdrożenie efektywnego systemu zarządzania odpadami				
2.2.1	Instalacja/rozbudowa kompostowników zewnętrznych	2025	2030	Intendent	2
2.2.2	Pojemniki do segregacji w grupach przedszkolnych	2025	2030		7
2.2.3	Audyt odpadów w przedszkolu: kto, co i ile wyrzuca	2025	2030		3
2.2.4	Wdrożenie działań związanych z redukcją odpadów/zapobieganiem ich powstawaniu (konkursy, edukacja, gry)	2025	2030		10
2.2.5	Utworzenie miejsca do przechowywania odpadów jako surowców ("szafa na surowce")	2025	2030		4
2.2.6	Wdrożenie inicjatywy wymiany ubrań i zabawek "Cztery pory roku"	2025	2030		3
2.2.7	Instalacja placów zabaw i konstrukcji z naturalnych materiałów	2025	2030		3
2.2.8	Utworzenie Zielonej Biblioteki (specjalny kącik dla nauczycieli z książkami na temat zrównoważonego rozwoju i edukacji ekologicznej)	2025	2030		6

Nr.	Cel strategiczny / zadanie / narzędzie	Początek	Koniec	Koordinator	Wskaźnik: Liczba instytucji wdrażających działanie, szt.
2.2.9	Organizowanie wydarzeń w ramach Zielonej Czytelni (wymiana książek na temat przyrody i ekologii pomiędzy członkami społeczności)	2025	2030		2
2.2.10	Wdrożenie inicjatywy Szpital Zabawek (miejsce, w którym dzieci wraz z nauczycielami naprawiają zepsute zabawki)	2025	2030		1
2.2.11	Utworzenie punktów zbiórki zużytych baterii	2025	2030		7
2.2.12	Papier z recyklingu stanowi co najmniej 25% papieru kupowanego przez przedszkole	2025	2030		1
2.2.13	Wdrożenie inicjatywy oszczędzania papieru (np. drukowanie tylko niezbędnych dokumentów, zachęcanie do korzystania z poczty elektronicznej itp.)	2025	2030		9

2.3. Cel (C3): Budowanie spójnej i otwartej społeczności przedszkolnej.

Nowoczesne, zrównoważone przedszkole musi pełnić rolę otwartego ośrodka społecznościowego, skupiającego szerokie grono interesariuszy i stającego się jednym z katalizatorów zrównoważonego rozwoju w społeczeństwie. Podejście oparte na wspólnotowości rozszerza edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju poza mury przedszkola, tworząc synergię między instytucją edukacyjną, rodzinami i szerszym społeczeństwem, gdzie każda ze stron nie tylko otrzymuje, ale także przyczynia się do wspólnej wizji. Ta interakcja wspólnotowa tworzy trwałe więzi społeczne i zapewnia, że wartości promowane w przedszkolu są wzmacniane w domu, a dzieci widzą konsekwentne wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Cel składa się z dwóch założeń (rysunek 3).

Rys. 3. Zadania celu strategicznego C3.

Tabela 7. Wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C3).

Nr.	Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Koordynator celu	Wartość wskaźnika					
					2025	2026	2027	2028	2029	2030
C3	Budowanie spójnej i otwartej społeczności przedszkolnej.	Liczba inicjatyw/projektów realizowanych rocznie we współpracy z rodzicami, społecznością lokalną oraz innymi instytucjami i organizacjami	szt./rok	Dyrektor	Nie mniej 5	Nie mniej 5	Nie mniej 5	Nie mniej 5	Nie mniej 5	Nie mniej 5

Tabela 8. Zadania, środki i wskaźniki pomiaru celu strategicznego (C3).

Nr.	Cel strategiczny / zadanie / narzędzie	Początek	Koniec	Koordynator	Wskaźnik: Liczba instytucji wdrażających działanie, szt.
C3.	Budowanie spójnej i otwartej społeczności przedszkolnej				
Z3.1.	Zachęcanie rodziców i społeczności do angażowania się w działania na rzecz ochrony środowiska/zrównoważonego rozwoju/zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ich ilości				
3.1.1	Wdrażanie inicjatyw Dnia bez Samochodu	2025	2030	Dyrektor	1
3.1.2	Organizacja działań na rzecz zrównoważonego rozwoju z udziałem rodziców wychowanków	2025	2030		8
3.1.3	Utworzenie minipunktu wymiany w przedszkolu	2025	2030		3
3.1.4	Szkolenie personelu przedszkola w zakresie zrównoważonego rozwoju/zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ich ilości	2025	2030		8
3.1.5	Udział rodziców, personelu przedszkola w wydarzeniach związanych z ekologią/zrównoważonym rozwojem/zapobieganiem powstawaniu odpadów i ich ograniczaniem	2025	2030		9
3.1.6	Włączenie "mikroszkoleń" do zebrań w przedszkolu (krótkie 5-10 min. praktyczne szkolenie podczas ogólnych zebrań)	2025	2030		1
3.1.7	Organizowanie "Dnia Zawodów Rodziców" w grupach przedszkolnych (poznawanie różnych zawodów związanych z ekologią)	2025	2030		6
3.1.8	Organizowanie w przedszkolach "Tygodnia Ekologii" - tydzień działań związanych z przyrodą (np. sadzenie, segregacja, piesze wycieczki, eksperymenty z materiałami naturalnymi) w całej placówce	2025	2030		6
3.1.9	Zorganizowanie "Pokazu mody" (dzieci z rodzicami i personelem)	2025	2030		7
3.1.10	Organizowanie wystaw "Przyroda oczami rodziny", na których rodziny mogą dzielić się swoimi inicjatywami ekologicznymi lub pomysłami na ekologiczny styl życia	2025	2030		2
3.1.11	Wdrożenie inicjatywy "Ściana osiągnięć" (miejsce, w którym ogłaszane są inicjatywy i historie sukcesu)	2025	2030		1
3.1.12	Wdrożenie inicjatywy "Dzień obserwacji koleżeńskej" (nauczyciele prowadzą obserwacje współpracowników z innych grup i dzielą się doświadczeniami)	2025	2030		4
3.1.13	Wdrożenie inicjatywy "Innowator miesiąca" (system nagradzania nauczycieli za nowe pomysły)	2025	2030		1
Z3.2	Rozwijanie współpracy z lokalnymi firmami i społecznościami				

Nr.	Cel strategiczny / zadanie / narzędzie	Początek	Koniec	Koordinator	Wskaźnik: Liczba instytucji wdrażających działanie, szt.
3.2.1	Realizacja projektów/inicjatyw współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami	2025	2030	Dyrektor	8
3.2.2	Realizacja projektów/inicjatyw współpracy z organizacjami pozarządowymi	2025	2030		5
3.2.3	Realizacja projektów/inicjatyw współpracy z Urzędem Miasta i jednostkami mu podległymi	2025	2030		5
3.2.4	Organizowanie wycieczek do gospodarstw ekologicznych	2025	2030		11
3.2.5	Angażowanie rodziców w działania, imprezy na rzecz ekologicznego zarządzania przedszkolem	2025	2030		7
3.2.6	Angażowanie rodziców, dziadków, społeczności lokalnej w edukację na temat zapobiegania powstawaniu odpadów, ich redukcji i segregacji	2025	2030		4
3.2.7	Realizacja projektów/inicjatyw współpracy z Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami	2025	2030		8
3.2.8	Wdrożenie inicjatywy "Dzień Poprawy Środowiska" (sprzątanie terenu wokół przedszkola)	2025	2030		7
3.2.9	Zorganizowanie "Dnia Sadzenia Lasu" (sadzenie lasu razem z dziećmi)	2025	2030		3